

**PLA DE
BARRIS
BARCELONA**

**Sense Barris
no hi ha
Barcelona**

El Pla de Barris del Besòs i el Maresme

Recull d'accions 2017-2020

Partit de futbol antiracista

Acció que es va portar a terme al complex esportiu Franscesc Abad (Besonense), Contra el Racisme. Una acció emmarcada dins el cicle "Reivindica't" que es proposa des del Centre Cívic Besòs i que tracta la problemàtica migratòria de la Frontera Sud.

L'activitat consisteix en una sèrie de partits amistosos de futbol en els que juguen plegats i mesclats veïns i veïnes, usuaris de serveis i tècnics municipals amb una finalitat: sensibilitzar a tots els veïns i veïnes del barri del Besòs Maresme de la necessitat de lluitar contra el Racisme.

Temps de Joc

Aquest Programa neix amb l'objectiu de donar resposta a les necessitats alimentàries, de lleure i educatives durant els caps de setmana als barris que presenten els indicadors de pobresa més baixos a nivell de ciutat.

Els destinataris són infants entre 5 i 12 anys de famílies de màxima necessitat detectades per Serveis Socials en coordinació amb els centres escolars i la comissió social d'aquests.

Millora de la sala actes de l'Institut Besòs

Juntament amb el Consorci d'Educació, es valora adequar la sala d'actes d'aquest institut, atès que fa molts anys que no s'hi fa cap intervenció de millora i que no compta amb les exigències tècniques necessàries per fer-hi actes amb un mínim de condicions. La intervenció en aquest espai es fa amb un doble objectiu: d'una banda, millorar un espai per a l'ús intern del mateix institut, i, de l'altra, per obrir-lo al barri, de manera que aquest espai guanyi un espai comunitari on poder generar una programació cultural que es completi amb la que ja programen altres equipaments del territori.

Dinamització de la Pista Esportiva Francesc Abad - La Besonense

En l'inici del Pla de barris, la pista Francesc Abad era una pista esportiva amb poc ús per part dels veïns i veïnes. Amb la nova gestió, iniciada a principis del 2017 i encara vigent, impulsada pel Pla de barris juntament amb els diversos agents que treballen en el territori, s'ha aconseguit que aquesta pista sigui un equipament de referència del barri: s'ha adequat l'espai, s'ha comprat material esportiu, s'ha ampliat l'horari d'obertura (de dilluns a diumenge, excepte el mes d'agost, que està tancat), s'ha dotat del personal necessari, s'ha ampliat el perfil dels tècnics amb la incorporació d'un educador social i s'ha integrat el servei a la dinàmica comunitària del territori.

Els objectius d'aquest equipament van més enllà dels estrictament esportius i donen molta importància a qüestions relatives a la interculturalitat, el gènere i el territori.

L'evolució del projecte ha fet que dins de l'equipament s'ofereixi una "aula d'estudi" liderada per la figura de l'educador social, que neix de la necessitat de facilitar l'estada dels nens i nenes i la logística familiar; aquesta aula permet que els infants puguin estar a les pistes entre la sortida de l'escola i l'estona que queda per començar la seva activitat esportiva, mentre fan els deures o juguen.

Nou espai per a joves

Ja en el període de diagnosi que acompanyava el Pla de barris es va fer palesa la necessitat i la demanda del col·lectiu de joves de poder tenir un espai municipal de referència per a aquesta població. S'adequaran uns mòduls en un solar proper al centre Cívic del Besòs a l'espera d'un emplaçament definitiu. Aquests mòduls, de 200 m², permeten disposar d'una àrea d'acollida i estada, dues sales polivalents i un espai d'emmagatzematge.

Una vegada instal·lats els mòduls se'n contractarà la dinamització a través d'una persona dinamitzadora.

En licitació, març 2019.

Projecte “Món Jove”: espai d’acollida i de referència per als adolescents i joves arribats al barri per raons de reagrupament familiar

El projecte “Món Jove” s’inicia el 2010 per part del districte de Sant Martí en col·laboració amb l’àrea de Drets de Ciutadania després de detectar, per part dels diversos serveis i entitats del territori, la necessitat de donar un suport als adolescents i joves acabats d’arribar al barri i que tenen molt poc coneixement de l’idioma i de l’entorn, fet que en dificulta la integració, l’aprenentatge escolar i l’ocupabilitat laboral. Des de l’any 2016 el Pla de barris n’assumeix la gestió, millorant el projecte i els recursos humans i materials que s’hi destinen. El 2016 s’aprofita l’oportunitat del Pla de Barris per fer-lo créixer.

Amb aquest projecte s’ofereix als joves un espai d’acollida i de referència, l’aprenentatge de la llengua catalana i suport escolar. El nombre de participants en cada edició (curs escolar) és de 30 nois i noies.

Projecte “Impuls Jove”: promocionar la formació i les primeres experiències laborals, així com la promoció del lleure saludable

Aquest projecte té l'objectiu de promocionar la formació i les primeres experiències laborals, així com la promoció del lleure saludable, entre els joves de 16 i 21 anys que es troben en situacions complicades, les quals en dificulten el procés maduratiu. Aquest objectiu s'aconsegueix a través de la formació i les consegüents pràctiques en els àmbits del lleure educatiu i de l'esport. Així doncs, s'ofereix gratuïtament el curs de monitor/a d'activitats de formació en el lleure infantil i juvenil i el curs d'iniciació en tècnic d'esport (CIATE), sempre amb el suport i acompanyament d'educadors socials. Els joves que participen en el projecte formen un grup de 40 nois i noies, que es divideixen en dos grups al llarg de l'any, depenent de si es troben en la fase de formació o bé en la de retorn dels continguts apresos.

Projecte “Les Dúnia”: servei d’acompanyament i promoció personal per a noies migrades a través de l’esport saludable

Aquest projecte és un espai integral en la intervenció amb noies joves migrades (especialment d’origen pakistanès) que, per la seva condició de persones migrades, tenen dificultats per a relacionar-se amb l’entorn i socialitzar-se, ja sigui per la llengua, la cultura, l’educació rebuda o pel desconeixement del funcionament de la societat d’acollida i els serveis que els ofereix; el projecte té, doncs, l’objectiu de promocionar el creixement intel·lectual, emocional i social d’aquestes noies.

“Les Dúnia” ofereix dos espais setmanals a aquestes noies: l’un destinat a l’esport (principalment el criquet femení) i l’altre, a les dinàmiques de grup.

Hi participen 37 noies, amb diferents graus d’implicació i relació amb el projecte.

Potenciar l'Eix Alfons el Magnànim com a eix cívic

L'avinguda d'Alfons el Magnànim té voluntat de convertir-se en una via cívica dels barris del Besòs i el Maresme. La millora d'aquesta avinguda, sorgida d'un procés participatiu amb diferents agents del barri, amplia els espais d'estada, millora les àrees infantils i facilita les connexions de vianants amb els carrers de l'entorn. Tot i que el projecte contempla la reurbanització de tota l'avinguda, se n'executarà, d'entrada, una primera fase (part sud).

Reforma del Mercat Municipal

Per bé que el mercat del Besòs és un punt important a nivell comercial, requeria una modernització i més transparència en relació amb l'entorn per tal de potenciar la seva capacitat comercial. El projecte de millora i remodelació s'inicia el 2017 amb l'objectiu d'assolir una reordenació comercial, així com la remodelació i millora dels accessos del mercat i la renovació de la façana, i es gestiona per fases.

La fase I (realitzada durant el 2017) correspon a la recuperació i el trasllat de parades per reordenar-ne l'oferta comercial i millorar els magatzems del mercat.

La fase II (2017-2018) encarrega el projecte del nou magatzem i la remodelació dels nous accessos i la nova façana del mercat, que s'acabarà d'executar durant el 2019 amb l'adjudicació, execució i finalització de les obres de remodelació dels magatzems.

La Fase III correspondrà a l'adjudicació de les obres de remodelació dels nous accessos i de la façana i es preveu que es dugui a terme el 2020.

Acompanyament i formació administrativa a la Cooperativa Gregal

Gregal és una cooperativa anarquista històrica i de referència, al barri, que en els seus orígens va impulsar la primera escola cooperativa del territori i que, a partir del 2012, va reiniciar la seva activitat a través d'un projecte de menjador solidari.

Les dificultats de gestió i la precarietat de conservació de la seu van fer que Pla de Barris iniciés un projecte d'acompanyament per a la reconversió de l'actual servei de menjador comunitari en un projecte més estable i sostenible. Aquest projecte, que inclou la millora de la seu amb unes instal·lacions més adients a l'activitat que presten, aposta per fer de Gregal un projecte social que pivota entorn d'un menjador solidari, que serveix aproximadament 200 menús diaris i 1.000 lots mensuals de menjar per a famílies en situació de vulnerabilitat.

El projecte ha consistit en un acompanyament col·laboratiu al llarg de dos anys en les tasques de gestió, suport en recursos de formació i suport econòmic per prestar el servei de menjador solidari. En paral·lel a l'acompanyament del projecte cooperatiu es realitzaran les obres de millora de la seu que permetran que Gregal tingui una cuina industrial i un menjador adaptats a la normativa i d'un espai d'oficines i sales de formació que permetran desplegar el projecte social que complementa el projecte de menjador solidari.

Obres de millora de l'Institut Rambla Prim i impuls al projecte professionalitzador

S'han realitzat obres de remodelació de l'Institut Rambla Prim per convertir-lo en un equipament de referència del barri i de la ciutat en relació amb l'educació postobligatòria i professionalitzadora, i que acollís, en un mateix espai, una oferta atractiva i exclusiva de propostes de grau relacionades amb l'electrònica, que serà, també, la nova ubicació de l'escola d'adults del barri i, a la vegada, acollir un servei d'informació i orientació laboral present en el dia a dia de l'institut.

Per aconseguir donar cabuda a totes les parts del projecte, Pla de barris n'ha assumit les obres de remodelació.

Festival "Sant Martí de Circ"

Aquest festival s'inicia el 2017 i, el 2018, amb el suport del Pla de barris, se n'amplia la programació. "Sant Martí de Circ" pretén apropar un equipament de ciutat, la Central del Circ, al barri on té la seu, a la vegada que ofereix la possibilitat de veure aquesta disciplina artística en espectacles de gran qualitat. Es du a terme en carrers i places del barri i està pensat per a un públic familiar i intergeneracional.

El festival té una programació d'un cap de setmana del mes de juliol i ofereix diversos formats d'espectacle: un cabaret de circ, un espectacle de gran format, dos espectacles de format mitjà, dos espectacles itinerants, dos espectacles de petit format i dos tallers de circ.

L'assistència a la darrera edició va ser de 3.000 persones.

Programa "Estiu al barri"

A partir de l'estiu del 2017, el Pla de Barris assumeix la programació i gestió de l'“Estiu al barri”, i juntament amb la majoria d'agents socials, entitats i equipaments del territori es fa créixer, aquest programa: n'augmenta la temporalitat (passa d'un a tres mesos), la programació cultural i les diverses disciplines artístiques, els agents implicats i el nombre d'assistents en les diferents propostes.

El programa s'emmarca dins de l'objectiu de millorar la convivència en l'espai públic i de potenciar actituds cíviques envers el mateix, d'una banda; i de l'altra, es pretén promocionar l'accés a la cultura per part d'una població poc habituada a participar en espectacles culturals de qualitat, amb l'oferta d'unes experiències culturals de caire comunitari, pensades per a totes les franges d'edat i tenint en compte el factor cultural divers molt present en aquest barri.

- Nombre de persones participants:

2.700 (2017) + 3.000 (2018)

- Nombre d'activitats: 81 (2017) + 79 (2018)

Activar l'espai de l'antic Cinema Pere IV

La ubicació d'usos comunitaris per al barri a l'antic cinema Pere IV era una reclamació històrica del barri del Besòs. El greu deteriorament estructural de l'edifici, però, fa que s'hagi d'enderrocar i, per tant, es replanteja totalment el futur d'aquest edifici i s'opta per barrejar-hi usos publicocomunitaris.

L'actuació consisteix a construir un nou equipament assistencial, cultural i tècnic administratiu que fomenti la participació dels diferents col·lectius a la vida comunitària. Inclourà uns serveis administratius de proximitat del barri amb els serveis de llicències, serveis a les persones i territori, un centre d'atenció integral, una oficina de l'habitatge, una gran sala polivalent / auditori i diversos espais per a entitats, que acolliran 100 treballadors públics.

En aquesta primera fase es realitzarà la gestió urbanística necessària per a la construcció del nou equipament i l'enderroc de l'antic cinema Pere IV, amb una inversió prevista de 1.400.000 €. Pel que fa a l'equipament es preveu iniciar les obres el 2020.

Xarxes sense gravetat

El projecte “Xarxa sense gravetat”, impulsat conjuntament amb el Departament de Salut de l’Àrea de Drets Socials, té com a objectiu principal crear, desenvolupar i consolidar espais de trobada, producció artística i intercanvi d’experiències entre persones de la comunitat, en general, i persones amb diversitat funcional o experiència en el camp del sofriment mental.

A la pràctica, aquest objectiu es tradueix en la programació d’una sèrie de tallers en els centres cívics i casals de barri en sis barris del Pla de barris. Aquests són espais naturals i participatius portats per un o més professionals vinculats a l’àmbit artístic o cultural segons correspongui a la realitat del taller amb una formació específica en la cura cap a la integració de col·lectius diversos, que garanteixen un acompanyament i una predisposició sensibles cap a les necessitats i els desitjos de les persones que han viscut una experiència en el camp de la salut mental o la diversitat funcional.

Projecte “Prometeus”: suport d'accés a la universitat

L'alumnat de batxillerat d'aquest barri, per motius econòmics, lingüístics, d'expectativa educativa i d'imaginari, accedeix a la universitat de forma minoritària. El projecte “Prometeus” incentiva, motiva, acompanya i tutoritza a joves del barri per tal d'accedir a la universitat, des de les seves capacitats, possibilitats i desitjos, superant estigmes, prejudicis i obstacles vinculats a l'origen i la condició social.

El treball se sosté en la línia de promoure la gratuïtat dels graus universitaris mitjançant premis, beques-salari, i en l'acompanyament i tutorització de l'alumnat des de l'institut fins a la finalització de la universitat. El projecte és una aposta compartida entre l'administració local i educativa, la iniciativa privada, els centres educatius de secundària públics del barri i l'àmbit universitari.

Al Raval, el darrer any Prometeus ha estat una realitat per a més de 40 joves, 27 noies i 13 nois del Raval de diversos contextos culturals (origen bengalí, marroquí, filipina, argentina, pakistanesa, espanyola, romanesa o xinesa) dels quals el 95% han assolit el curs universitari complet.

Baixem al carrer

Pla de Barris assumeix aquest projecte als barris on ja es dur a terme des de fa temps i l'amplia a la resta de territoris.

El seu objectiu és promoure la millora de la salut física i mental i la qualitat de vida de persones majors de 65 anys i aïllades socialment per problemes de mobilitat, barreres arquitectòniques i/o dificultats per anar soles pel carrer, tenint prioritats aquelles persones que porten més de 6 mesos sense sortir de casa. L'activitat consisteix en una sortida setmanal del domicili amb l'ajut del suport tècnic necessari (grues, cadires orugues...) i de voluntaris, i en la participació a activitats grupals.

Servei municipal de canguratge: Concilia

L'anomenat Projecte Concilia funcionarà en un primer moment com a prova pilot durant cinc mesos, de manera ininterrompuda fins al proper 14 de febrer, amb l'objectiu de contribuir a l'harmonització de la vida laboral, familiar i personal mitjançant un servei que respongui a les necessitats de conciliació existents, principalment per part de les dones, pel que fa a l'atenció dels infants a la seva cura. Aquest servei es durà a terme als barris que formen part del Pla de Barris.

Projecte "Menjallibres"

El projecte "Menjallibres" impulsat conjuntament amb l'IMEB, el Consorci d'Educació i el Consorci de Biblioteques, pretén oferir un servei de suport per al desenvolupament de les competències lectores i molt especialment el foment i el gaudi de la lectura, entre infants de segon i tercer de primària (7-9 anys), com a eines que contribueixin a l'èxit escolar i a l'aprenentatge al llarg de la vida. El projecte es du a terme en les sis biblioteques situades en barris del Pla de barris i realitza les següents accions:

Trobada setmanal d'una hora a l'espai de la biblioteca per fer activitats de lectura en petit grup. Lectura individualitzada amb un voluntariat educatiu, provinents en la seva majoria de l'associació de mestres Rosa Sensat.

Activitats lúdiques per desenvolupar el foment i el gaudi de la lectura com ara narracions, contacontes, booktrailers, clubs de lectura i d'altres que es puguin generar a cada biblioteca.

INDICADORS

Nombre d'escoles participants al projecte: 21

Nombre de nens i nenes participants l'any 2018: 260 (de gener a juny) + 296 (d'octubre a desembre)
= 556

Programa Baobab

El programa “Baobab”, impulsat conjuntament amb l’IMEB, neix amb la voluntat de donar resposta a una situació de desigualtat en les oportunitats educatives i de lleure comunitari d’infants i joves a la ciutat de Barcelona. Té com a objectius: Impulsar noves opcions de lleure en aquells barris on no existeixen o, en cas d’existir-hi, es considerin insuficients. Ajudar a l’enfortiment i creixement de les entitats ja existents. Aconseguir que el lleure tingui visibilitat i reconeixement social. El programa és present a la majoria de barris del Pla de Barris, excepte a Roquetes i a la Zona Nord i es du a terme en dos períodes de l’any clarament diferenciats, però amb moltes sinergies entre ells: “Baobab estiu” (campaments urbans el mes d’agost) i “Baobab curs” (activitats de cap de setmana). Aquest és un projecte transversal que té dues línies: **Baobab Estiu** (campaments urbans durant el mes d’agost. S’han realitzat l’agost del 2017, 2018 i es faran també el 2019) i **Baobab Cau**: s’ha creat un nou cau al barri. Actualment es segueix fent un acompanyament a l’equip de caps que ho ha impulsat.

Programa de rehabilitació de finques vulnerables

En matèria d'habitatge, un dels objectius del PdB ha estat promoure la **rehabilitació de finques de gran complexitat** (social i econòmica). Si bé és cert que Barcelona disposa d'ajudes per a la rehabilitació, també es constata que certes finques (sovint vulnerables socialment) queden al marge d'aquestes ajudes. Aquest fet empeny a crear un programa d'ajudes amb un finançament específic i uns criteris d'accés que clarament busquen impactar en finques degradades i amb una alta vulnerabilitat social. L'objectiu del programa és:

- Fer **més accessibles les ajudes** (que poden arribar a ser del 100% segons condicions socials dels beneficiaris), a través d'un acompanyament en tot el procés de rehabilitació (tècnicament, administrativament i socialment).
- Preservar les **condicions de vida dels actuals veïns i veïnes** i evitar els possibles moviments d'expulsió.
- Contribuir en la incorporació al mercat de **nou habitatge de lloguer social**.
- Contribuir a la **cohesió social** gestionant conflictes i propiciant la regulació de la comunitat de propietaris. En el seu cas, mitjançar amb el propietari en la millora de les condicions dels llogaters.

A partir d'una potent diagnosi feta a tota la ciutat de Barcelona (UPC 2017) i identificades les finques amb uns indicadors més crítics (socials i de conservació), s'inicia un treball de camp proactiu apropant-se a les comunitats detectades i oferint l'acompanyament en el procés de rehabilitació i tramitació d'ajudes.

Nous perfils professionals a les escoles

La dotació extraordinària de 61 professionals de l'àmbit psicosocial als centres escolars públics dels barris amb Pla de barris té com a objectiu assegurar l'atenció global dels infants i les seves famílies en aquests centres, facilitant el treball conjunt i la mirada comuna entre els professionals de l'àmbit educatiu, social i de salut. Per tant, els centres han passat de tenir un equip docent a un equip educatiu, adaptant els professionals de cada centre a la realitat de l'entorn.

Aquests perfils professionals es reparteixen entre el total de centres educatius públics dels barris amb PdB (39), en les següents especialitats: psicòlegs, educadors, tècnics d'integració social, monitors, mestres especialistes en audició i llenguatge, i tècnics del Centre de Recursos Educatius per a Alumnes amb Trastorns del Desenvolupament i la Conducta. Tots ells entren a formar part de les escoles a partir del curs 2017-2018 i està previst que la seva tasca duri fins al curs 2019-2020.

La seva funció és, d'una banda, donar una millor atenció especialitzada als alumnes i les seves famílies i, de l'altra, garantir la formació i el suport a l'equip docent, de manera que es propiciïn noves cultures de treball conjuntes entre serveis socials, centres de salut i altres serveis comunitaris i de referència.

Projecte fotogràfic “Setze barris. Mil ciutats”

El Pla de barris, amb l'impuls de la Gerència Municipal i l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona, ha tirat endavant un projecte fotogràfic per incorporar a l'Arxiu de la Ciutat imatges dels barris que tradicionalment han estat invisibilitzats en un sentit gràfic. Així, s'encarrega a dos equips –l'Observatori de la Vida Quotidiana i la Comuna Fotogràfica– la coordinació de diversos fotògrafs que documentin alguns d'aquests barris: en concret, els setze barris que participen del Pla de barris.

D'aquest encàrrec en surten setze pràctiques fotogràfiques als setze barris, amb molt de treball dels fotògrafs amb el veïnat, que acaben produint 20 fotos de cada barri.

Per explicar la feina feta entre els fotògrafs i el veïnat i mostrar una selecció de les fotografies de cada barri s'ha organitzat l'exposició “Setze barris, mil ciutats”, al Borsí, durant els mesos de febrer i març del 2019. A partir de l'estiu del 2019, s'organitzaran exposicions als barris on es mostraran les 20 fotos de cada barri.

**PLA DE
BARRIS
BARCELONA**

**Sense Barris
no hi ha
Barcelona**